

jeg idetmindste ikke finde deri; men det er et Spørgsmaal, hvorpaa jeg slet ikke skal indlade mig; thi det ligger aldeles ikke for. Jeg har blot villet bemærke, at den Lov, som ogsaa tidligere er kommen frem om Salget af Lehn og Fideicommissgodser, har sin Grund i en Mening, som man har lagt ind i den 98de Artikel af Grundloven, eller i en Impuls, som man har faaet derfra, og at altsaa det, der har anbefalet den, ikke er anvendeligt med Hensyn til offentlige Stiftelsers Gods.

Ordføreren: Jeg skalde ogsaa tillade mig nogle Bemærkninger med Hensyn til den ærede næstforegaaende Talers Henvisning til Grundlovens § 98. I denne Paragraph er der kun udtalt, at intet Lehn, Stamhuus eller Fideicommis for Fremtiden kan oprettes, og at det ved Lov nærmere skal ordnes, hvorledes de nu bestaaende kunne overgaae til fri Eiendom. Dette „Eiendom“ kan jo ligesaa godt bestaae i Penge som i Varer eller i faste Eiendomme; thi der staaer jo blot „Eiendom“. Den Capital, som træder istedetfor den faste Eiendom, kunde jo gjerne ved Lov i sin Tid blive deelt imellem alle dem, der havde Ret til Arv. Det er forresten et Spørgsmaal, som jeg naturligvis ikke videre skal indlade mig paa; men det forekommer mig ikke, at det kan være et Motiv til at standse denne Lov paa dens Bane; den er jo ikke Enden paa den Sag, der er omtalt i Grundlovens § 98; den er kun et Skridt videre til at naaæ hen til de Bestemmelser, som den nævnte Paragraph i Grundloven indeholder.

Andræ: Jeg maa have udtrykt mig meget uheldigt, naar den ærede Ordfører kan antage, at det, efter hvad jeg nys anførte, var min Hensigt at standse Loven. Det er det paa ingen Maade. Det er mig temmelig ligegyldigt, hvad enten Loven gaaer igjennem eller ikke; thi jeg anseer den for at være af overmaade ringe Betydning, men, bidrage til at standse den, vil jeg ingenslunde. Jeg vilde blot gjøre opmærksom paa en Fortolkning af Grundlovens § 98, som forekom mig ikke at være ganske rigtig, og som, udtalt fra det Sted, hvorfra den blev udtalt, kunde blive tillagt stor Vægt, naar den ikke strax her i Saalen blev imødegaaet. Jeg maa gjentagende

bemærke, at der er aldeles Intet til Hinder for, at de Capitaler, der sættes istedetfor Godserne, jo senere ogsaa kunne deles paa en eller anden Maade imellem vedkommende berettigede Families Medlemmer, og saaledes Arvegangen for disse Familier blive overensstemmende med Arvegangen i andre Familier; men det, som det kommer an paa, er, at vor Grundlov ikke paabyder noget Saadant, idetmindste ikke i aldeles tydelige Ord. Om Noget derimod vil drifte sig til af Analogien af Bestemmelsen i § 98 at søge at udlede Nødvendigheden af, at Fideicommisscapitaler paa lige Maade deles, det veed jeg ikke; jeg har ikke hørt Noget endnu fremsætte denne Mening; men saameget er vist, at, som Grundlovens § 98 er affattet, paabydes i denne Paragraph en sliq Overgang til fri Eiendom kun for Fideicommissgodser. Hvis man altsaa forvandler Godset til Penge, bliver forsaavidt § 98 ikke længere udtrykkeligt anvendelig.

Kirke- og Underviisningsministeren: Jeg skal blot, uagtet denne Sag ikke vedkommer nærværende Forslag, dog gjøre den Bemærkning, at jeg troer, at § 98 i Grundloven lader det være ubestemt, hvorledes der skal forholdes med de fideicommissariske Eiendommers Overgang til fri Eiendom. Eiendommene kunne altsaa gaae over til fri Eiendom, og Capitalerne derfor vedblive at tilhøre dem, som efter de engang oprettede Cessionsbreve ere berettigede dertil; thi der staaer blot, at det skal afgjøres ved Lov, hvorledes det skal skee. Der kan da være Spørgsmaal, om det skal skee ved en almindelig eller en speciel Lov for hvert enkelt Tilfælde, og ligesledes er det uafgjort, hvilket Grundlaget derfor skal være; men saameget er vist, at denne Artikel har foranlediget, at de Bestræbelser, der ere gjorte for, at Salg af Lehns og Fideicommissgodser, som forresten allerede var i meget god Gang her i Landet, fik en stærkere Impuls; de ere for en meget stor Deel blevne foranledigede ved § 98; men jeg er forøvrigt fuldkommen enig med den ærede 1ste Landsthingsmand for Kjøbenhavn (Andræ) i, at de ikke have nogen sand Begrundelse deri.

Madvig: Jeg skal blot tillade mig et Par Ord med Hensyn til det Incidentpunkt,